

Mense martio incipiente distributum est Patribus schema constitutionis primæ de Ecclesia Christi, nihilque in ea de S. Pontificis continebatur infallibilitate; quia tamen multæ Patrum petitiones, ut infallibilitas dogma fidei declararetur, oblatae sunt, atque alia ex parte cum dissonantes quædam circa definitionis opportunitatem ederentur opiniones, ut doctrinæ ab Ecclesia semper creditæ nullum ex contraria opinantium agendi ratione præjudicium inferri posset, SS. D. N. die, qua Doctoris Angelici festum agebatur, hanc doctrinam concilio proposuit definiendam.

Infremuit Avernus pavens ex hujusmodi definitione adfuturum religioni præsidium; atque hostes Ecclesiæ, qui nomen filiorum diaboli jure meritoque in Scriptura sortiuntur, veritatis triumphum pertimescentes, multiformis erroris versipellem formamque induti, contra definitionem insurgunt, eamque foliis, ephemeridibus, librisque, vel S. Pontificem ipsosque episcopos romanæ Ecclesiæ addictissimos calumniando impedire conantur; alii siquidem sub ementita zeli specie clamabant, episcoporum conciliorumque magisterium, infallibilitate definita, ad nihilum deventum iri; alii dictitabant S. Pontificem omnimodam super temporales principes ambire potestatem, quapropter quæstiones inter S. Gregorium VII, Bonifacium VIII et eorum sæculi reges olim habitas, iterum emersuras; alii demum concilii Patrum mentem in hac causa sibi contrariam prænoscentes, episcopos servilitatis erga supremum Ecclesiæ caput ausi sunt accusare. Inimicorum Ecclesiæ conatibus non parum, saniori licet sensu, favebant episcopi doctrinæ gallicanæ addicti, qui, ut scholæ cui nomen dederant decori consulerent, opportunitatem definitionis acriter impugnarunt. Quibus quantisque modis id fecerint, nostrum non est recensere; sed quoad nos attinet, satis est dicere ipsos in campo discussionis suas vires metitos apprime fuisse. Tria igitur bullæ capita appositione haud magna discussa sunt, facilique negotio fuit approbatum schema de parvo Catechismo (in quo nonnisi omnibus ad salutem necessaria continentur), in scholis tradendo; quod nullos præter Alemanniæ episcopos, qui

catechismum V. P. Canisii deserere abnuebant, expertum est adversarios. At ubi ad quartum, quod de infallibilitate agit, perventum est, centenarium prope numerum attingunt, qui contra definitionem verba facere postularunt. Utrinque vi magna decertatum est, oppugnantibus gallicanis, cæteris causam tuentibus, inter quos eminebant Hispani, qui ob studiosissimum in S. Pontificem animum, ob ditissimam sacræ scientiæ supellectilem, et arctissimam animorum concordiam atque firmitatem in doctrina de infallibilitate pontificia tuenda, *Papæ regalis custodia* dici meruerunt; ipsis namque debetur dogmatis hujus definitio. Cum enim reliqui Patres, ut quidam tantum circa hanc veritatem damnarentur errores, acquiescere viderentur, obstiterunt Hispani asserentes nihil sibi nisi completam perfectamque infallibilitatis arridere declarationem; in tanta siquidem errorum colluvie securim ad radicem, minime ad ramos esse ponendam; quo factum est, ut magnum, si ita loqui decet, triumphum, majorem Patrum numerum suas in partes adducendo, reportarint. Pari animi magnitudine atque constantia quæque concilii pars discussionem prosequeretur, imparibus licet rationum momentis ad usque primam julii diem, qua R. Michael Payá Cochensis in Hispania episcopus, jure Chrysostomus concilii appellatus, doctissimam et eloquentissimam habuit orationem, ubi summi Pontificis infallibilitatem adeo patefecit, validissimisque argumentis ostendit, ut multi eorum qui adhuc adversus loqui volebant, manus victas, discedendo a proposito, dederint. Atque ex hoc accidit ut 17 julii qua celebrata more solito est quarta publica sessio, constitutio prima de Ecclesia Christi potuerit definiri, qua obstructum est os loquentium adversus Dominum et adversus Christum ejus iniqua, conatibus eorum ad nihilum deductis, atque doctrina de institutione, perpetuitate seu successione ac natura et jure sacri apostolici primatus, cunctis fidelibus credenda adeo enucleate ac dilucide ponitur et oppositi errores damnantur, ut majori adversus Ecclesiam in dies licet insurgant odio inimici, magistri mendaces, introducentes sectas perditionis (II Petr. II), quorum lingua ignis est, inquietuum malum, plena veneno

mortifero (Jac. III), et S. Pontificem visibile Ecclesiæ caput, ac fundamentum mordere ac lacerare velint, ipsa petra super quam Ecclesia ædificata a Christo Domino est, nullo pacto confringatur (juxta Redemptoris promissum), sed stabilis semper manebit; imo adversarios conterens, soliditatem suam innumeris ornata triumphis coronis splendidius ostendet.

Quia nimius calor æstivo tempore irruerat, atque ea de causa Italiæ cælum insalubre evaserat, facta episcopis facultas est ad suas dioceses revertendi, manendique ibi usque ad tertiam novembris diem; qua potestate plures usi sunt. Cæteri tamen quibus placuit manere in Urbe nullo modo a concilio proseguendo manum retrahebant. Bello autem inter Galliam et Germaniam felici huic Marte superveniente, Napoleo copias Romæ custodes subtraxit. Qua naeta occasione impium Pedemontii gubernium Status pontificios, qui a S. Pontificis obedientia nondum erant subducti, Romamque ipsam contra omne fas jusque hostili exercitu a S. Pontifice iniquissime eripuit. Qua de causa cum Romæ libertas Patribus necessaria deesset, Pius IX 20 octobris die Concilium suspendit, suspensumque declaravit donec optata pace frui detur catholicis.

Hi sunt Patres qui prima januarii concilio aderant: cardinales 49, patriarchæ 10, primates 4, archiepiscopi qui proprias dioceses habebant 105, archiepiscopi *in part. infidelium* 22, episcopi diocesim regentes 424, episcopi *in part. infidelium* 98, abbates *nullius diocesis* 6, abbates generales mithrati 18, superiores generales ordinum regularium 27, prælatus 1. Primæ vaticani concilii constitutioni dogmaticæ, seu de fide catholicæ subscripserunt Patres 667. Secundam constitutionem, quæ est prima de Ecclesia Christi, subsignarunt Patres 553. Eorum cardinales 42, patriarchæ 6, primates 6, archiepiscopi 80, episcopi 359, abbates et ordinum generales priores, sive ministri 40. Sessioni interesse noluerunt cardinales 4, patriarchæ 2, primates 2, archiepiscopi 18, episcopi 45, atque unus generalis abbas. Ex his qui sessioni aderant episcopi duo calculum nigrum miserunt.

Octoginta novem congregationes generales enumerantur, in

quibus Patres 450 orationem habuerunt; viginti ex eis erant Hispani, qui sermones 45 dixisse perhibetur.

Supremum diem clausurunt intra concilii celebrationem ab 8 decembris anni 1869 usque ad 8 septembris an. 1870 cardinales tres, archiepiscopi duo, episcopi viginti tres, generales ordinum duo.

CAPUT III.

SÆCULI DECIMI NONI PERVERSA DOCTRINA.

Adeo excrevit in hoc sæculo falsorum dogmatum copia et congeries, ut instar diluvii totum pene orbem operire ac submergere videatur. Non modo quamplurimi novi proculsi sunt errores, sed fere nullus ex veteribus est quod non exantiquatus evaserit. Cumque plurium auctores vel instauratores nomen posteritati haud reliquerint, operæ pretium me facturum existimo, si præcipuos priori loco percurram, nota auctorum nomina exhibendo, ac postea subjungam cæteros præ oculis habens Syllabum 80 propositionum a S. D. Pio papa nono, die 8 decembris an. 1864 editum, quo notabiliora nostri temporis hæresum errorumque monstra recensentur atque damnantur.

Dei igitur adjuvante gratia, initium ducimus a *pantheismo*, sive illorum errore qui asserunt: « Nullum supremum Numen » existere ab hac rerum universitate distinctum; idcirco Deum » esse rerum omnium naturam et complexionem, et res omnes » ipsissimum Deum esse; ideoque unam eandem rem esse » Deum cum mundo, spiritum cum materia, necessitatem cum » libertate, verum cum falso, bonum et malum, justum et » injustum; » quod significat græca vox *pantheismus*, a *pan* (*παν*) omnia, et *Theos* (*θεός*) Deus.

Hujus fundamenta jecit *Emmanuel Kant*, Borussiensis, natus anno 1724 Regiomonte (vulgo Königsberg) qui supremum diem obiit anno 1804. Hic namque *Davidis Hume* scepticismum oppugnare volens, vel, ut aliis placet, simulans, *idealismo transcendentali* ac cæteris erroribus, quibus Germania infecta est, amplissimam aperuit viam, dum in opere *Critica rationis puræ*